

Kartverket

Er Geovekst løsningen når kartdata skal frigis?

Einar Jensen, Statens kartverk, Landdivisjonen

Geovekst – et vellykket samarbeid
om digital kartlegging

Av Torbjørn Paule

MDs Strategi for åpne kart- og eiendomsdata

- Regjeringen vil at prinsippet om åpen tilgang til kart- og eiendomsdata fra 2015 også skal gjelde for øvrige nasjonale kartdata og posisjonsdata.
- Dette omfatter Polarinstituttets kartdata for Svalbard og Antarktis, ortofoto, sjødata og posisjoneringstjenester.
- I løpet av 2015 og 2016 skal dette også omfatte data fra grunnbok og matrikkel, og fra 2017 også detaljerte kartdata (FKB).

MDs Strategi

Departementet vil følge denne prioriteringen for tilgang til åpne data:

1. Nasjonale kartdata for land og sjø
2. Posisjoneringsdata
3. Eiendomsdata
- 4. Detaljerte kartdata**

MDs strategi

1.8 Detaljerte kartdata

Det er et tett samarbeid om detaljerte landkartdata (1:10 000) – felles kartdatabase og andre tilsvarende data – mellom staten og kommunene. Samarbeidet som er relativt unikt for Norge, er muliggjort i kapittel 3.4 under. Samarbeidet er også for produksjon av nasjonale kartserier. Den norske modellen er således meget kostnadseffektiv for offentlig sektor sett under ett. På den annen side vil endringer i statens prispolitikk for detaljerte kartdata få direkte virkning også for kommunene. Fornyings- og administrasjonsdepartementet beregnet i 2007 at et fullstendig gratisprinsipp som også omfattet kommunene fullt ut, ville medføre et inntektsbortfall for kommunenes oppmålingsmyndigheter på ca. 80 mill. kr.

4 Data tilsvarende kartmålestokk 1:1.000 – 1:10.000

Utsnitt av Kartverkets topografiske norgeskart slik det framstår i ulike målestokker og detaljeringsgrad via Kartverkets innsynsløsning «Vorgeskart»
© 2010 Kartverket

Kommunesektorens organisasjon (KS) støtter etablering av selvbetjeningsløsninger for gratis tilgang til data, men uttaler til departementet at dette kan få store konsekvenser for kommunene og at det etablerte samarbeidet om kartforvaltningen kan forvitte. KS understreker behovet for en mer grundig utredning av spørsmålet om frigivelse av detaljerte kartdata og eiendomsdata.

Departementet er enig i behovet for en dypere utredning av konsekvensene på dette området. Det kan bl.a. være knyttet usikkerhet til om samarbeidet om etablering og oppdatering av det detaljerte kartgrunnlaget lar seg videreføre i nåværende form dersom dataene blir gratis. Departementet vil derfor vurdere gjennomføringen av de andre tiltakene for åpne kart- og eiendomsdata før departementet legger fram et forslag til hvordan prinsippene for åpne kart- og eiendomsdata også skal anvendes på de detaljerte landkartdataene. Departementet vil drøfte dette nærmere i samarbeid med kommunesektorens organisasjon KS.

MDs strategi

KS støtter etablering av selvbetjeningsløsninger for gratis tilgang til data, men uttaler til departementet at **dette kan få store konsekvenser for kommunene og at det etablerte samarbeidet om kartforvaltningen (Geovekst) kan forvitre.**

KS understreker behovet for en mer grundig utredning av spørsmålet om frigivelse av detaljerte kartdata og eiendomsdata.

MDs strategi

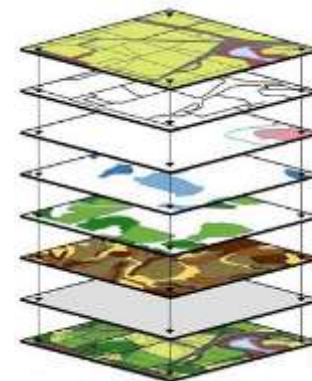
Det kan bl.a. være knyttet usikkerhet til om samarbeidet om etablering og oppdatering av det detaljerte kartgrunnlaget (Geovekst) **lar seg videreføre i nåværende form dersom dataene blir gratis.**

Departementet vil derfor vurdere gjennomføringen av de andre tiltakene for åpne kart- og eiendomsdata før departementet legger fram et forslag til hvordan prinsippene for åpne kart- og eiendomsdata også **skal anvendes på de detaljerte landkartdataene.**

Geovekst – målet med samarbeidet

1. Dekke Geovekst-partenes behov
 - Sikre heldekkende data
 - Sikre ajourførte/oppdaterte data
 - Sikre homogene data
 - Sikre bruk av felles standard
 - Sikre gode fellesløsninger for forvaltning
 - Sikre enkel tilgang til nedlastning og tjenester
 - Sikre samfinansiering
2. Dele data med Norge digitalt-partene
3. Fremme økt bruk og verdiskapning ved salg gjennom forhandlere (og kommuner)

Geovekst – årlig finansiering av samarbeidet

- Partene i Geovekst (inkl. KV) 115 – 135 mill
- Norge digitalt-partene 15 mill
- Inntekter fra
 - Salg gjennom kommunene 1-2 mill
 - Salg gjennom forhandlere 5-6 mill

TOTALT ~ 135 – 160 mill

- Det kjøpes tjenester fra privat bransje for i størrelsesorden 70 – 120 mill/år

Hva er Geovekst- samarbeidet utover felles finansiering?

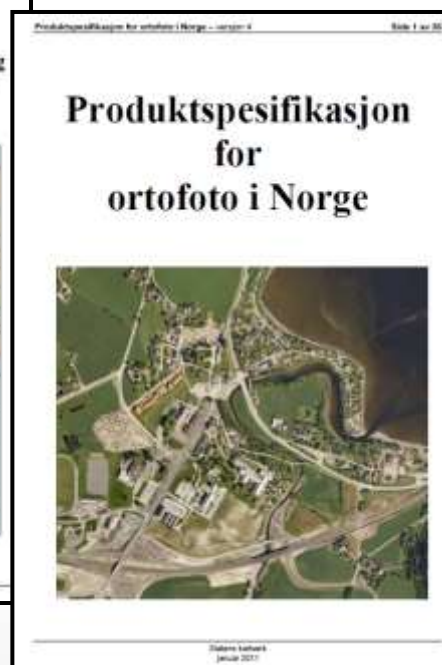
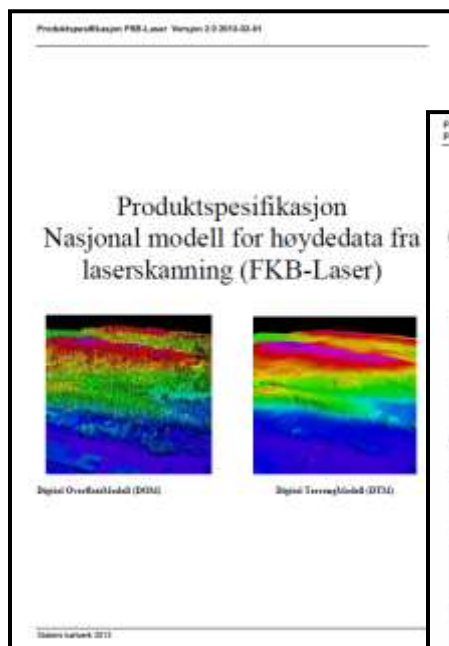

Standardisering

Geovekst-forum er ansvarlig for produktspesifikasjonene i samarbeid med brukere og produsenter.

“Alle” bruker “våre” standarder!

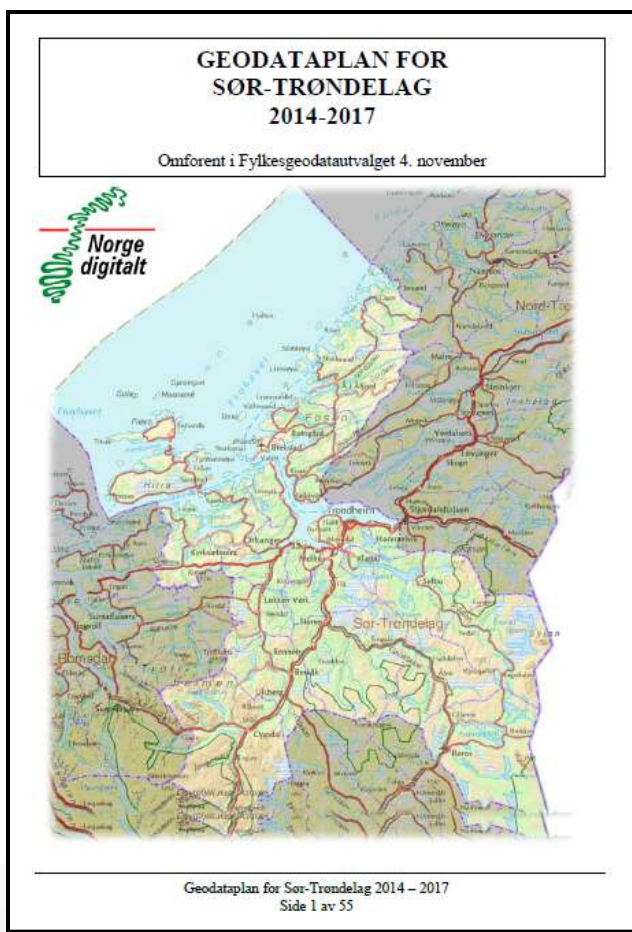
SOSI Del 3
Produktspesifikasjon for
Felles KartdataBase

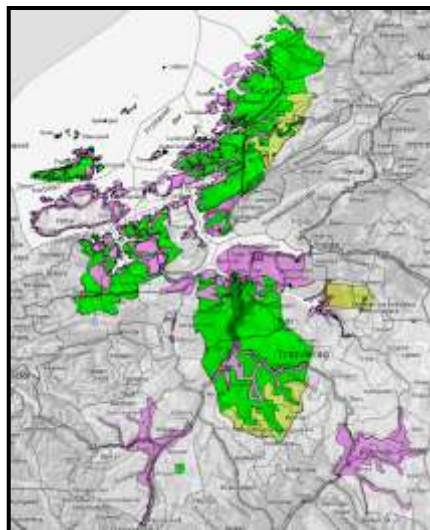
Effektivt vedlikehold – felles forvaltning

- Forpliktende FDV-avtaler
- Administrativt vedlikehold
- Tiltaksbaser
- Kvalitetssikring
- Felles FKB-produkter for hele landet
- Tilgjengeliggjøring og formidling av alle Geovekst-data

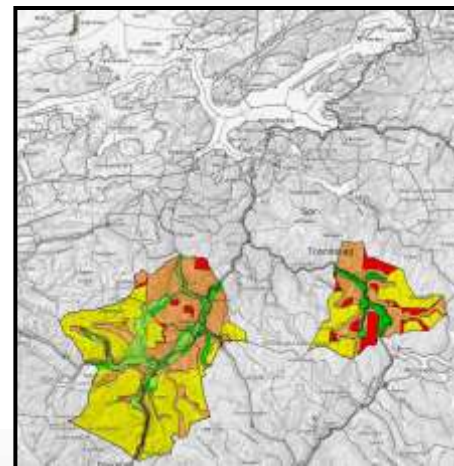
Felles planlegging og brukerstyrt kartlegging

Ferdige laserprosjekter

FKB-prosjekter 2014

Organisering- brukermedvirkning

Organisering- brukermedvirkning

I Geovekst-avtalen er det fastlagt at Kartverket skal være koordinerende instans både sentralt og lokalt. Til støtte for dette ble Geovekst-forum etablert fra januar 1993, med representanter fra de sentrale partene.

Geovekst-forums primære funksjon er å gi anbefalinger og retningslinjer knyttet til følgende oppgaver:

- Tiltak for oppfølging av avtaleverket.
- Behandling av saker av overordnet og prinsipiell art.
- Utarbeiding og revisjon av veiledningsmateriell.
- Utvikling og revisjon av standarder og retningslinjer.
- Arrangement av brukerseminarer.
- Være referansegruppe for opplæringstiltak.
- Evaluering av Geovekst-samarbeidet.

Geovekst-forum gir anbefalinger. Endelig beslutning om finansiering og gjennomføring av prosjekter tas lokalt.

Gjennomføring av nasjonale program

EUREF89

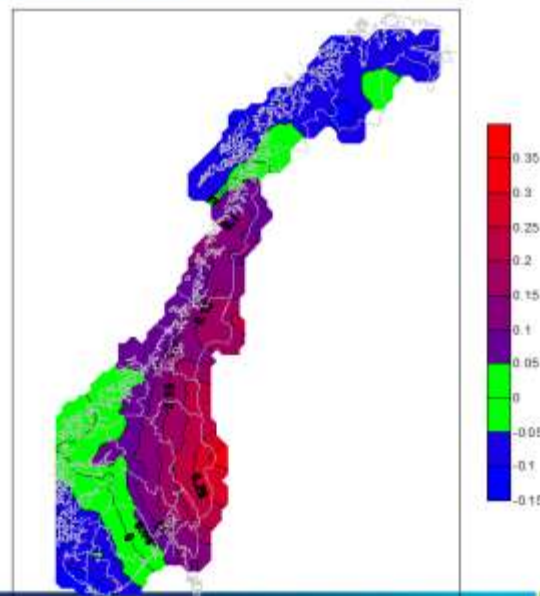
Alle parter i fylket har tatt i bruk EUREF89 som offisielt grunnlagsnett. I tillegg benytter noen parter EUREF89 NTM (Norsk Transversal Mercator) i byggeprosjekter med strenge toleransekrav.

Periodisk ajourføring av FKB-AR5

Lokal innføring av NN2000

$NN2000 \div NN1954$

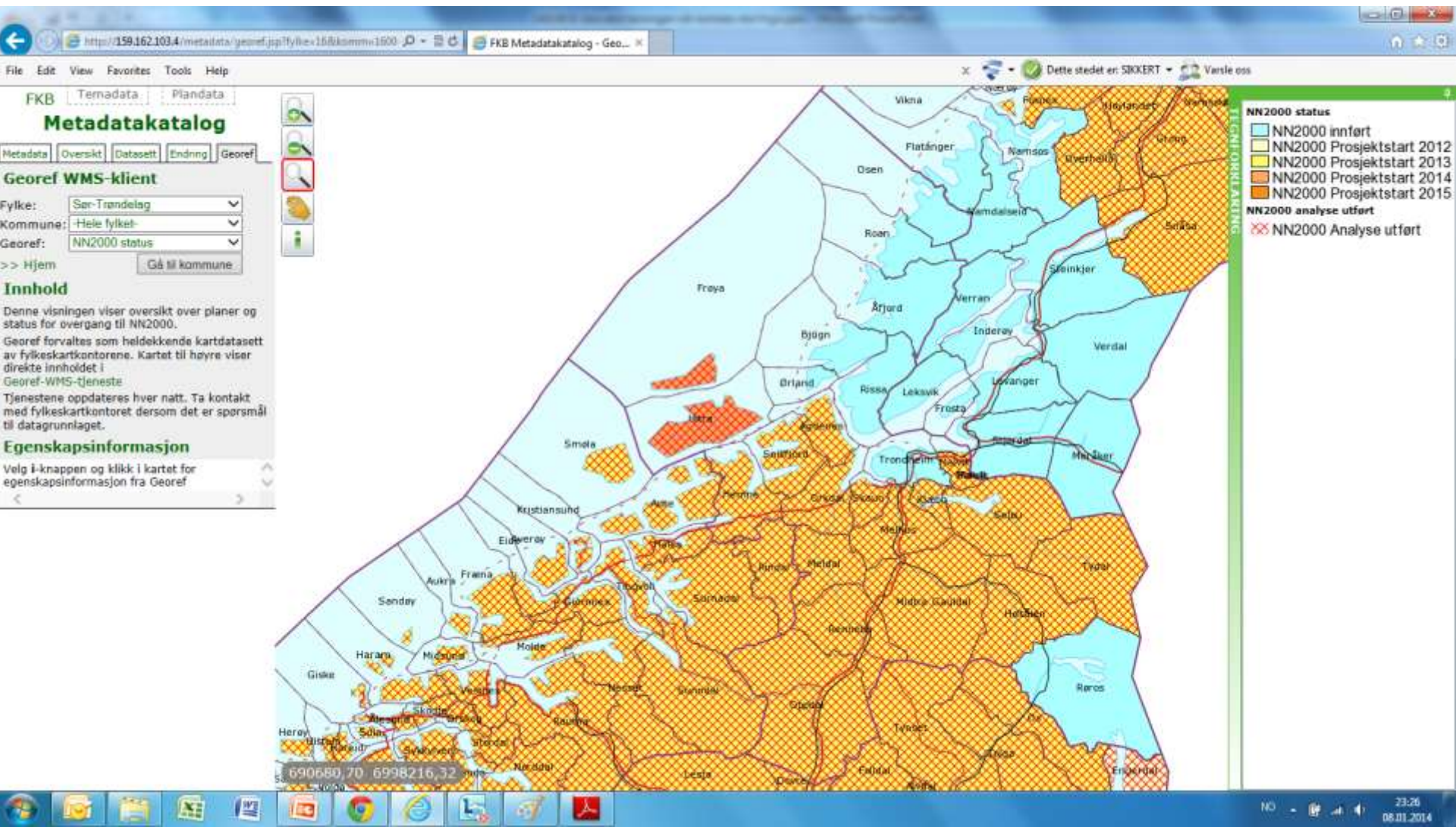
Kjøp av kartleggings-tjenester

- Kartverket er normalt prosjektledere
- Årlig kjøp av konsulentttjenester for 70–120 mill
- Fotografering, kartkonstruksjon, ortofoto, laserskanning (DTM), landmåling, m.m.
- Opplæring i Lov om off. anskaffelser
- Standardiserte anskaffelsesdokumenter, enhetlige rutiner og felles standarder
- Geovekst-samarbeidet er aldri klaget inn for KOFA!

Kjøp av kartleggings-tjenester

	Arealer (km ²) bestilt - fra kontraktsarkivet							
	FKB-A	FKB-B	FKB-A+B	FKB-C	Ortofoto	DTM-laser	NN2000 1000 NOK (inkl mva)	SUM 1000 NOK (inkl mva)
2003	4,5	2 457	2 461	4 098	18 169			55 634
2004	1,2	2 108	2 109	7 254	34 870			83 411
2005	1,6	1 937	1 939	10 534	21 566	1 486		67 784
2006	7,3	1 930	1 937	4 548	14 625	3 064		59 056
2007	75,2	2 797	2 872	16 838	23 529	9 739		83 498
2008	130,7	4 507	4 637	8 593	15 379	19 584		111 190
2009	45,8	3 674	3 720	12 929	19 280	14 032		67 609
2010	80,4	6 622	6 702	12 848	18 472	30 012		72 600
2011	30,4	8 940	8 970	13 172	25 214	14 679		93 229
2012	111,6	13 663	13 775	17 498	18 862	13 725	2 197	120 060
2013	28,4	5 151	5 179	6 190	11 639	9 392	6 066	66 926
	517	53 784	54 301	114 500	221 604	115 712	8 264	880 997

Felles metadata for hele landet

Kompetanse – opplæring

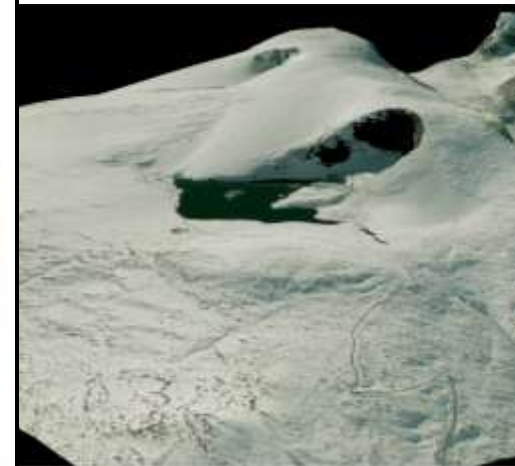
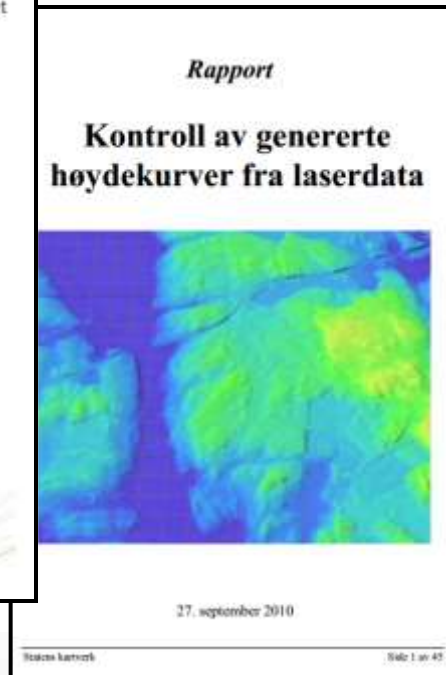
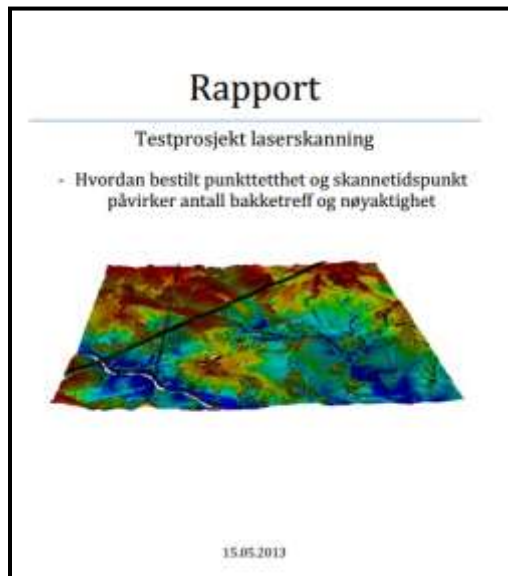
- På egenhånd eller i samarbeid med programleverandørene gjennomføres blant annet kurs i praktisk vedlikehold av:
 - Vegnett
 - Bygning
 - PBL-tiltak
 - AR5
- Fagdager i aktuelle tema i samarbeid med privat bransje

Test og teknologiutvikling

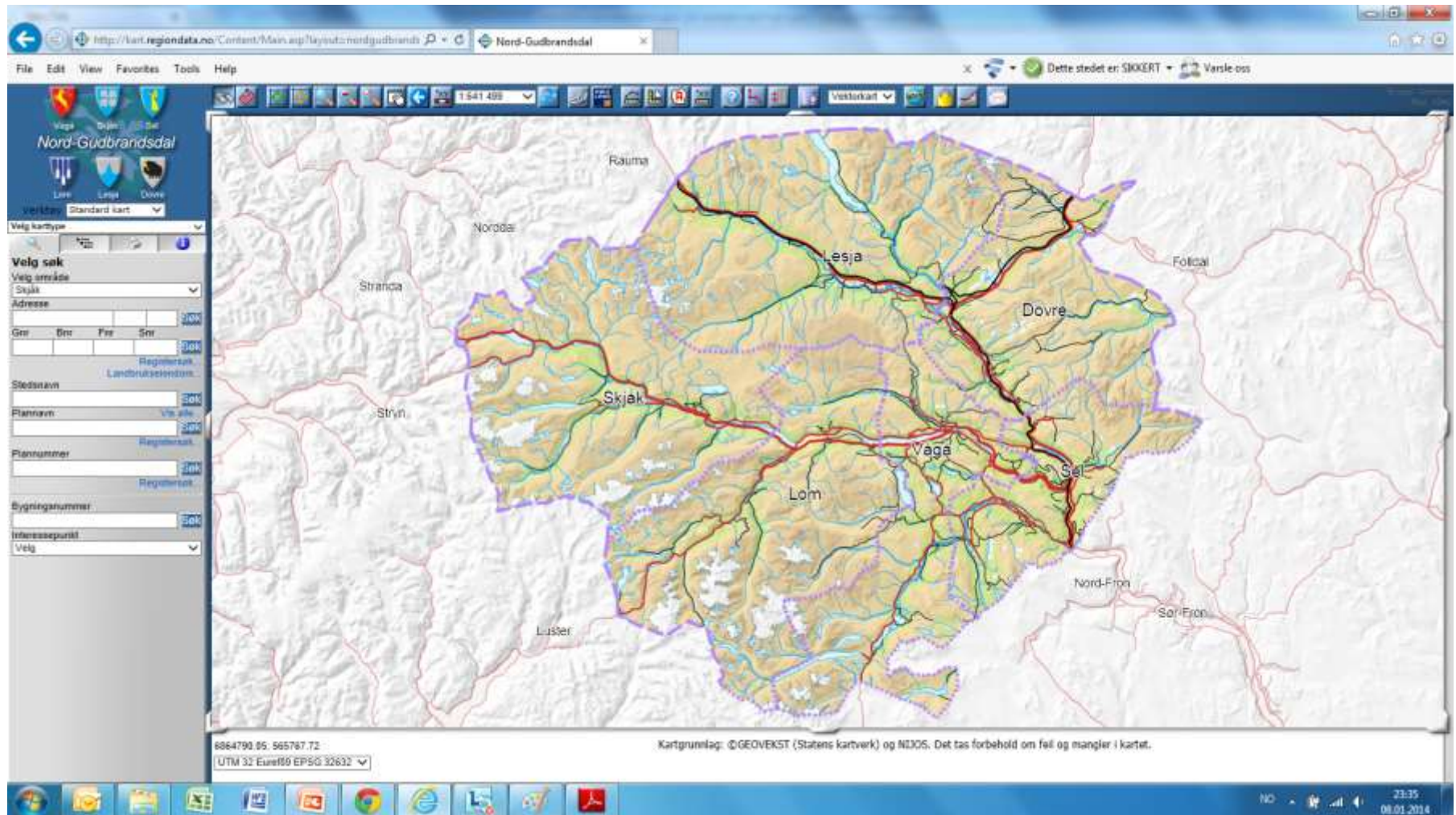
- Geovekst-forum støtter ulike utvikling- og testprosjekter eller gjennomføre dette i egen regi

Fotogrammetrisk matching av omløpsbilder

GIS-samarbeid

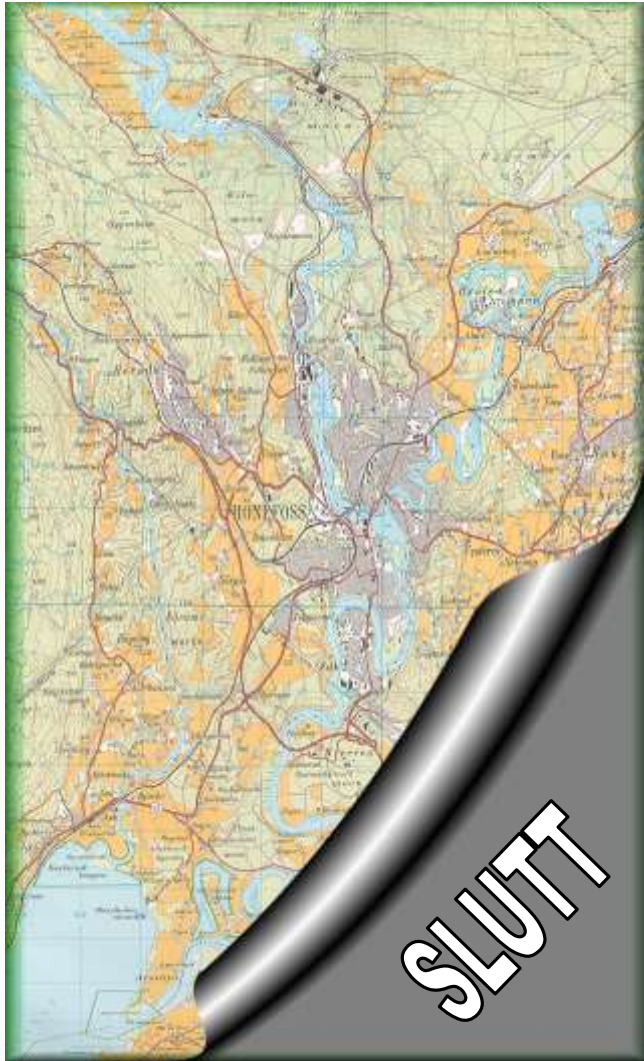
Noen avsluttende tanker

- Hvis dataene blir "gratis" – hvem skal da betale?
- Vil Telenor og e-bedriftene fortsatt være med?
- Vil det fortsatt finnes insentiver til samarbeid?
- PBL legger gjennom planforskriften mye av ansvaret på kommunene, MEN det er altfor mange små kommuner uten tilstrekkelig økonomiske resurser, kompetanse og kapasitet til å greie oppgavene alene!
- Alle våre naboland misunner oss Geovekst-samarbeidet!

Alternativ organisering?

- Sentral finansiering og ansvaret for detaljert kartlegging til Kartverket?
- Sette makt bak Planforskriften,
§5: *"Kommunen skal i samarbeid med staten sørge for et oppdatert offentlig kartgrunnlag for kommunens areal ut til én nautisk mil utenfor grunnlinjene. Det offentlige kartgrunnlaget skal være egnet til å løse kommunens oppgaver etter plan- og bygningsloven samt andre offentlige og private formål."*
Fra §6: *"Kommunen kan kreve at den som fremmer planforslag, konsekvensutredning eller søknad om tiltak etter plan- og bygningsloven, skal framskaffe geodata når dette er nødvendig for å ta stilling til forslaget"*
- Enhver kartlegger etter eget behov (som før 1992)

**Har dere
et godt
alternativ?**

Takk for
oppmerksomheten!